UNIVERSIDADE DA CORUÑA

Teaching Guide				
Identifying Data			2015/16	
Subject (*)	Métodos e técnicas de investigación en turismo: técnicas cualitativas	Code	615488007	
Study programme	Mestrado Universitario en Planificación e Xestión de Destinos e Novos Produtos Turísticos (plan 2012)			
Descriptors				
Cycle	Period	Year	Type	Credits
Official Master's Degree	2nd four-month period	First	Optativa	6
Language	Spanish			
Teaching method	Face-to-face			
Prerequisites				
Department	Economía Aplicada 2Socioloxía e Ciencia Política da Administración			
Coordinador	Otero Enriquez, Raimundo	E-mail	raimundo.otero@udc.es	
Lecturers	Andrade Suarez, Maria Jose Caamaño Franco, Iria Otero Enriquez, Raimundo	E-mail	maria.andrade@udc.es iria.caamano@udc.es raimundo.otero@udc.es	
Web				
General description	A finalidade desta materia é a de coñecer en profundidade as principais técnicas de análise cualitativa, para ser aplicadas aos campos da xestión e investigación turística. Partindo deste propósito, o desenvolvemento das clases estrutúrase en torno á realización de diferentes exercicios prácticos, nos cales plásmanse os contidos teóricos abordados, e se reproducen escenarios e problemáticas da realidade turística.			

Study programme competences	
Code	Study programme competences
A11	Saber definir proxectos de investigación innovadores que repercutan positivamente no sector
A12	Utilizar as metodoloxías científicas axeitadas tanto cualitativas coma cuantitativas
B1	Posuír e comprender coñecementos que acheguen unha base ou oportunidade de ser orixinais no desenvolvemento e/ou aplicación de ideas, a miúdo nun contexto de investigación.
B4	Que os estudantes saiban comunicar as súas conclusións -e os coñecementos e razóns últimas que as sustentan a públicos especializados e non especializados dun modo claro e sen ambigüidades
B6	Resolver problemas de forma efectiva.
B7	Comunicarse de xeito efectivo nun ámbito de traballo.
B8	Traballar de forma autónoma con iniciativa.
B9	Traballar de forma colaboradora.
B12	Capacidade para a aprendizaxe de novos métodos e teorías, que lle doten dunha gran versatilidade para adaptarse a novas situacións.
B13	Comunicar por escrito e oralmente os coñecementos procedentes da linguaxe científica.
B14	Capacidade para resolver problemas con iniciativa, toma de decisións, creatividade, razoamento crítico e de comunicar e transmitir coñecementos habilidades e destrezas.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Learning outcomes			
Learning outcomes	Study programme competences		
O/a estudante recordará as características fundamentais das principais técnicas cualitativas de investigación.	AC12	BC8 BC12	CC6 CC8

O/a estudante desenvolverá as fases principais dunha observación participante.	AC11 AC12	BC1 BC4 BC6 BC8 BC9 BC12	CC6
O/a estudante desenvolverá as fases principais dunha entrevista en profundidade.	AC11 AC12	BC1 BC4 BC6 BC8 BC9 BC12	CC6
O/a estudante desenvolverá as fases principais dun grupo de discusión.	AC11 AC12	BC1 BC4 BC6 BC8 BC9 BC12	CC6
O/a estudante desenvolverá as fases principais dun grupo de expertos.	AC11 AC12	BC1 BC4 BC6 BC8 BC9 BC12	CC6
O/a estudante elixirá a técnica cualitativa axeitada atendendo aos obxectivos e hipóteses dun proxecto de investigación.	AC12	BC6 BC14	
O/a estudante defenderá, mediante unha presentación oral eficaz, un proxecto de investigación que empregue técnicas cualitativas.	AC12	BC7 BC9 BC13	CC1 CC3

Contents	
Topic	**Sub-topic**
?Introdución ás técnicas cualitativas de investigación social: principais características	
?Introdución á observación participante	-Definición -Estratexia da observación -Rexistro e proceso da observación -Modalidades da observación: o cliente misterioso -Problemas metodolóxicos e da observación participante -A observación participante e os estudos turísticos: exemplos
?A entrevista aberta	-Definición -Obxectivos e peculiaridades -Selección e aproximación aos informantes -A selección da entrevista -Guión, desenvolvemento, rexistro e estratexia da entrevista -A entrevista aberta e os estudos turísticos: exemplos

?O grupo de discusión	-Definición -Peculiaridades e obxectivos -Deseño do grupo de discusión -Desenvolvemento do grupo de discusión -Rexistro e análise de contido -O grupo de discusión e os estudos turísticos: exemplos
?Introdución ao grupo de expertos/as	-Definición -Características básicas -Descrición do proceso: Fases do Método Delphi. -A vía cualitativa -O grupo de expertos/as e os estudos turísticos: exemplos

Planning				
Methodologies / tests	Competencies	Ordinary class hours	Student?s personal work hours	Total hours
Supervised projects	B6 B8 B9 B12 B14 B1 C6	50	30	80
Oral presentation	B7 B13 B4 C1 C3	8	0	8
Guest lecture / keynote speech	A11 A12 C8	52	0	52
Personalized attention		10	0	10
(*)The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.				

Methodologies	
Methodologies	Description
Supervised projects	Elaboración tutelada das prácticas presentadas na materia
Oral presentation	Exposición oral e debatida das prácticas presentadas na materia
Guest lecture / keynote speech	Sesións destinadas a abordar os aspectos teóricos de cada unha das técnicas cualitativas de investigación descritas nos contidos.

Personalized attention	
Methodologies	Description

Supervised projects Oral presentation	A atención personalizada ten como obxectivo atender as dúbidas individuais e colectivas do alumnado. Existen dúas vías de acción tutelar: presencial na aula ou nas horas estipuladas polos/as docentes nos seus despachos (modalidade presencial); virtual a través do correo electrónico ou skype (modalidade on-line). 1/ Lugar e horario de titorías presenciais: -Facultade de Socioloxía (Despachos na 1º Planta, módulo II). Rógase acudir a titorías previa cita por e-mail. ?Raimundo Otero Enríquez -Mércores: 12:30 a 14:00 / 16:30 a 18:30 ?Iria Caamaño Franco -Martes: 15:00 a 16:00 -Xoves: 15:00 a 16:00 *Estos horarios poden estar suxeitos a cambios, que se comunicarán coa debida antelación ao alumnado. 2/ Horario de titorías virtuais: comunicarase ao alumnado no inicio da materia. Rógase concertar unha titoría virtual con antelación vía e-mail.

Assessment			
Methodologies	Competencies	Description	**Qualification**
Supervised projects	B6 B8 B9 B12 B14 B1 C6	Elaboración tutelada das prácticas presentadas na materia.	90
Oral presentation	B7 B13 B4 C1 C3	Exposición oral e debatida das prácticas presentadas na materia.	10

Assessment comments

AVALIACIÓN MODALIDADE
PRESENCIALRealizarase unha práctica colectiva que constará de dúas partes. Na primeira parte (5 puntos), presentarase a realización dun exercicio de observación participante; na segunda (5 puntos), responderase a cuestións de carácter teórico sobre unha técnica cualitativa de investigación social.
A puntuación desta práctica colectiva (máximo de 10 puntos) equivale á nota final da materia. Cada grupo estará composto por un mínimo de 2 persoas e un máximo de 3.
No caso de acudir á convocatoria de xullo, haberá que entregar esta mesma práctica para superar a materia.
O/a alumno/a que queira optar a unha Matrícula de Honra, terá que realizar unha recensión crítica sobre algún dos libros incluídos na bibliografía básica. Dita recensión terá un valor máximo de 0,5 puntos sobre a nota final.
AVALIACIÓN MODALIDADE
ON-LINELevarase a cabo unha práctica individual, formada por varias preguntas abertas, nas cales plasmaranse aprendizaxes que demostren que o/a alumno/a ten adquirido un coñecemento adecuado sobre cada unha das técnicas cualitativas explicadas. Necesariamente, para resolver os exercicios presentados, haberá que ler unha serie de textos obrigatorios e será obrigada a consulta dalgúns dos libros da bibliografía básica.
A puntuación desta práctica (máximo de 10 puntos) equivale á nota final da materia.
No caso de acudir á convocatoria de xullo, haberá que entregar esta mesma práctica para superar a materia.
O/a alumno/a que queira optar a unha Matrícula de Honra, terá que realizar unha recensión crítica sobre algún dos libros incluídos na bibliografía básica. Dita recensión terá un valor máximo de 0,5 puntos sobre a nota final.
OUTROS DATOS DE INTERESEDatas da materia:
-1ª semana: do 7 ao 11 de decembro.
-2ª semana: do 14 ao 18 de decembro.
-3ª semana: do 13 ao 15 de xaneiro.
-4º semana: do 18 ao 22 de xaneiro.
Data de entrega das prácticas:
-Para o alumnado de ambas modalidades, as prácticas enviaranse ao correo electrónico rotero@udc.es, do 7 ao 11 de marzo (convocatoria de xuño).
-Para o alumnado de ambas modalidades que non teñan superado a materia na convocatoria de xuño, ou non se presentaran a dita convocatoria, as datas de entrega das prácticas se fixarán, aproximadamente, na primeira semana de xullo (convocatoria de xullo). Novamente, haberá que enviar os exercicios ao correo electrónico rotero@udc.es.
Presentación

das cualificacións:

-Para a

convocatoria de xuño, as cualificacións obtidas comunicaranse a semana do 6 ao

11 de abril.

-Para a

convocatoria de xullo, as cualificacións obtidas comunicaranse,

aproximadamente, a primeira ou segunda semana do mes de xullo.

Sources of information	
Basic	· Bardin, L. 1986. Análisis de contenido. Madrid: Ediciones Akal. · Bogdan, R. y Taylor, S. J. 1987. Introducción a los métodos cualitativos de investigación. Buenos Aires: Paidós. · Camas, V. 2008. Nuevas perspectivas en la observación participante. Madrid: Editorial Síntesis. · Delgado, J. M. y Gutierrez, J. (coords.). 1995. Métodos y técnicas cualitativas de investigación en ciencias sociales. Madrid: Síntesis. · Guasch, Ó. 1999. Observación participante. Madrid: CIS. · Gutierrez, J. 2007. La investigación social del turismo. Madrid: Thomson. · Landeta, J. 1999. El método Delphi. Una técnica de previsión para la incertidumbre. Barcelona: Ariel Practicum. · Sirakaya-Turk, E. et al. (eds.). 1999. Research Methods for Leisure, Recreation and Tourism. Cambridge: Cabi Tourism. *Todas as referencias pódense localizar na biblioteca de Socioloxía da UDC.
Complementary	TEXTOS OBRIGATORIOS (modalidade presencial e non presencial)* -Camacaro, S. et. al. 2012. ?Visión actual del desarrollo turístico urbano de Maracaibo. Método Delphi?. Revista de Ciencias Sociales. XVIII. 3 (pp 430-448).-Moreno, S. y Aguiar, T. 2006. ?Diagnóstico, tendencias y estrategias de futuro para las agencias de viajes. El caso del sector español?. En Estudios y Perspectivas en Turismo. 15 (pp 327-349).-Moscoso, D. J. 2010. ?Los deportes de montaña en el marco de la reestructuración rural?. En III Jornada Ciencia y Montañismo 2010. Nuevos modleos de gestión participada en los espacios naturales y las áreas rurales. Córdoba.-Pulido-Fernández, J. I. y Navarro, U. 2014. ?Identificación de ítems para medir las experiencias del turista en destino?. En Cultur. 1, en línea. http://www.uesc.br/revistas/culturaeturismo/ (consultado el 01/12/2014). *Todos estes artigos pertencen a revistas, ou actas decongresos, de acceso público. Estarán dispoñibles, ademais, na plataformamoodle da asignatura.TEXTOS DE LECTURA RECOMENDADA*-Cañado, N. y Ramón, N. 2006. ?Calidad de servicio a través del E-mail en los establecimientos alojativos de Lanzarote?. En Actas del VI Congreso de Turismo y Tecnologías de la Información y las Comunicaciones (TURITEC)?. Málaga.-Cánoves, G. et al. 2004. ?Turismo rural en Cataluña y Galicia: algunos problemas sin resolver?. En Cuadernos Geográficos. 34 (pp 111-128).-De Pablos, J. C. y Sánchez, L. 2003. ?Estilos de vida y revitalización del espacio urbano?. En Papers. 71 (pp 11-31).-López, Morales, M. 2003. ?El potencial turístico de los balnearios?. Estudios Turísticos. 157 (pp 125-145).-Mantecón, A. 2008. ?Procesos de urbanización turística. Aproximación cualitativa al contexto ideológico?. En Papers. 89 (pp 127-144).-Ontiveros, M. et al. 2010. ?Turismo en Playa del Carmen ? México. Impactos socioculturales en la Colonia Colosio?. En Estudios y Perspectivas en Turismo. 19.5 (pp 850-865).-Sparrer, M. 2003. ?Género y turismo rural. El ejemplo de la costa coruñesa?. En Cuadernos de Turismo. 11 (pp 181-197).*Todos estes artigos pertencen a revistas, ou actas de congresos, de acceso público. Estarán dispoñibles, ademais, na plataforma moodle da asignatura.

Recommendations
Subjects that it is recommended to have taken before
Subjects that are recommended to be taken simultaneously
Subjects that continue the syllabus
Other comments

(*)The teaching guide is the document in which the URV publishes the information about all its courses. It is a public document and cannot be modified. Only in exceptional cases can it be revised by the competent agent or duly revised so that it is in line with current legislation.